

Мұра ауданы Муринский район

Нұра ауданы жайында мәлімет

Қысқаша тарихи – мәдени мәлімет

Нұра ауданы 1928 жылы құрылған, Қарағанды облысы құрамына 1932 жылы енген.

XIX ғасырдың аяғы мен XX ғасырдың басында Қазақстан аумағына орыс шаруаларының жаппай қоныс аударуы басталды. 1897 жылы Нұра ауданына келген қоныс аударушылармен бірге Киевка селосы пайда болды.

Нұра ауданының алғашқы орталығы Қарауылтөбе елді мекенінде болған, одан соң аудан орталығы Казгородок селосы, тек 1934 жылдан аудан орталығы Киевка кенті.

1932 жылы 32 біріктірілген шаруашылық болды, онда 3450 адам еңбек еткен. Пайдаланған жер көлемі 27 мың гектар. 1934 жылы Киевкада аурухана ашылды, тұрғындар саны 14992 ге жетті, оның қазағы 9843. Ал 1938 жылға қарай аудан халқының саны 25507 болып, казактар 18407- ні құрады.

1941-1945 жылдары 3 мыңнан астам нұралық майданға аттанып, оны екінің бірі қаза тапты.

1954-1957 жылдары 7 совхоз ұйымдастырылды:

«Шахтер», «Пржевальское», «Щербаковский», «Киевский», «Индустриальный», «Энтузиаст», «Донской».

Аудан тарихы есімі елге танымал тұлғаларға бай: Абдолла Асылбеков, Кәрім Мыңбаев, Кабыкен Мұқышев, Қайп Айнабеков, Оралбай Әбдикаримов, Махмет Теміров.

Социалистік еңбек Ерлері: Н.Кузнецов, Д.Т. леубаев, Н.Айтуғанов, Кеңес Одағының бағырлары: И.Колодий, С.Лебедев, Даңк орденінің толық иегері Мұташ Сүлейменов.

Краткий культурно-исторический экскурс

Нуринаский район образован в 1928 году (1923-1928г.нуринаская волость Акмолинского съезда). Год вхождения в состав Карагандинской области – 1932 год.

В конце XIX – начале XX века началось переселение русских крестьян на территорию Казахстана. К 1890 году число переселенцев прибывших в г.Акмола достигло 17 тыс. человек. Весной 1897 года на территорию Нуринаского района прибыли первые переселенцы и образовано село Киевка.

Центром Нуринаского района в 1928 году было местечко Карауыл Тобе. После вхождения в состав Карагандинской области районным центром стало село Казгородок. В августе 1934 года районный центр- село Киевка.

В 1932 году в районе было 32 централизованных хозяйства., где работали 3450 человек. Площадь обрабатываемых земель 27 тыс.га. В 1934 году в Киевке открылась больница. Численность населения достигла 14992 человека, из них казахи-9843. А к 1938 году в районе проживало 25507 человек, численность коренного населения -18407.

В 1941-1945 г.г. более 3 тыс. нуринцев отправились на фронт, где погибли каждый второй.

1954-1957 г.г. образовано 7 совхозов «Энтузиаст», «Пржевальский», «Шахтер», «Киевский», «Индустриальный», «Донской», «Щербаковский».

История Нуринаского района богата одаренными, талантливыми людьми, известными далеко за пределами республики – Абдолла Асылбеков, Карим Мынбаев, Сайдил Талжанов, Буркут Искаков, Кабыкеш Мукушев, Кайып Айнабеков, Оралбай Абдикаримов, Махмет Теміров. Район славится своими героями социали-стического труда как Н. Кузнецов, Н. Айтуғанов, А. Боднар, Д.Толеубаев, героями Советского Союза – И.Колодий, С. Лебедевым, полным кавалером ордена Славы – Мұташом Сүлейменовым.

Жалпы географиялық жағдайы

Нұра ауданы Қарағанды облысының солтүстік-батысында құрғақ дала зонасында орналасқан, қойнауы пайдалы қазбаларға өте бай. Солтүстік – батысында Мұзбел (503 м), оңтүстігінде Найза (633 м) таулары бар. Жерінің орташа биіктігі 400-600 метрден аспайтын белесті, төбелі, ұсақ, шоқылы жазық.

Шығыс бөлігі көтеріңкі, батыс жағы Теңіз – Қорғалжын ойысына қарай бірте – бірте аласара береді. Аудан жерімен Нұра, Құланөтпес, Қыпшақ, Керей, Көң өзендері және олардың көптеген салалары

ағады. Үлкен көлдері: Қыпшақ (Әжібек соры), Керей, Шошқақол, Тассуат, Саумалкөл, Ащысор, Жалпаксор, Жалтыркөл, Изенді, Қырауқамыс, Қаратай, т.б. Өте ірі ащы суаттардың бірі Теңіз көлі. Ұзындығы 76 км, ені 40 км. Жалпы көлемі 1560 км. кв.

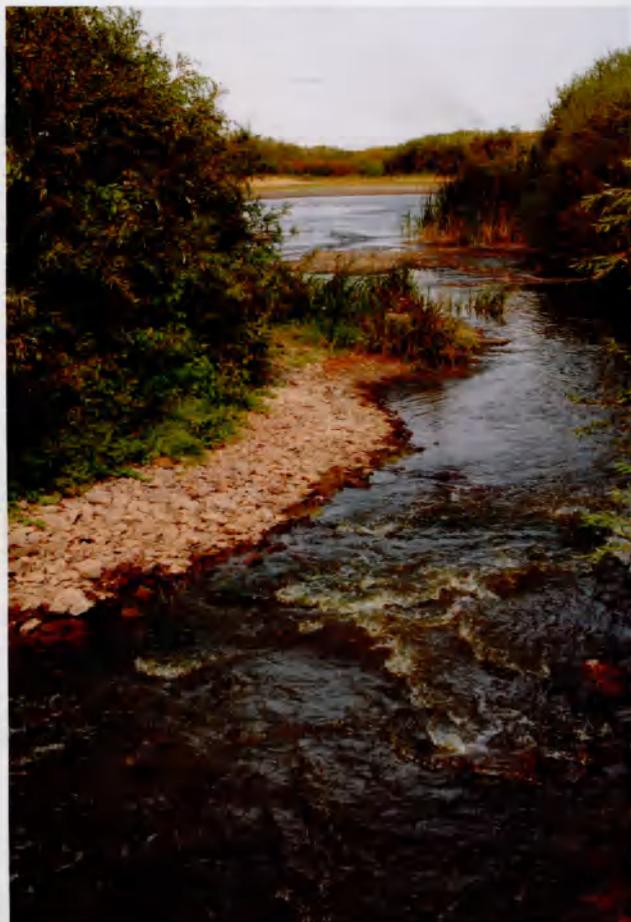
Жер аумағы 46,3 мың км².

Нұра ауданы облыстың төрт ауданымен, яғни Жанарқа, Ұлытау, Абай, Осакаровкамен және Ақмола облысымен шектеседі.

Әкімшілік- аумақтық бөлінісі

Нұра ауданында 2 кент, 23 ауылдық округ, 52 ауылдық елді мекен бар. Орталығы Киевка кенті, Астанадан 101 км қашықтықта.

Информация о Нуринском районе Общее географическое положение

Нуринский район занимает северо-западную часть Карагандинской области. Рельеф района волнистый, мелкосопочный, на западе- равнинный.

Территория района равна 46,3 тыс. кв. км (10,8% к общей территории области).

Нуринский район граничит с четырьмя районами Карагандинской области -Жана-аркинский, Улытауский, Абайский, Осакаровский и Акмолинской областью.

Административно-территориальное деление

Административно-территориальное деление района представлено 2 поселками- Киевка, Шубарколь; 23 селами. Административный, культурный центр района- поселок Киевка. От столицы, города Астаны, его отделяют 101 км.

Климаты

Климаты континенттік, қысы ұзақ, суық, қары аз (20 см). Қантар айының орташа температурасы -16-17 С (абс. Минимумы -41 С). Жазы қоныржай ыстық, қуаң. Шілденің орташа е-22 С (абс. максимумы 40 С). Жылдық жауын-шашынның мөлшері 250-350 мм.

Солүстік бөлігінің топырағы сортаң және карбонатты қызғылт қоныр, қоныр болып келеді. Оңтүстік бөлігінде нашар дамыған қиыршықтасты сортаңды бозғылт қоныр топырақ қалыптасқан. Нұра өзенінің аңғарында шалғындық топырақ кездеседі.

Флора и фауна

Растительный и животный мир района интересен и уникален. Флора насчитывает 511 видов, в основном это травянистые растения: ковыли, полыни, типчак, солянки и др. По берегам многочисленных озер и рек – заросли тростника и рогоза, кустарники - таволга, ива, шиповник, карагач.

Краснокнижные, редкие растения представлены 43 видами: тюльпаном, кувшинкой белоснежной, подснежником, астрагалом казахстанским и др.

Мир беспозвоночных животных очень разнообразен. Только насекомых около 700 видов. Малый ночной павлиний глаз занесен в списки Международного союза охраны природы.

Фауна наземных животных района включает около 43 видов млекопитающих, 321 вид постоянно или временно обитающих птиц, более 6 видов земноводных и пресмыкающихся. В водоемах обитает 17 видов рыб: щука, карась золотой и серебряный, язь, линь, окунь и др. Три вида являются акклиматизантами: судак, карп, лещ.

По территории Нурунского района проходит часть Кургальджинского государственного природного заповедника с богатым растительным и животным миром, многие представители которого занесены в Красную Книгу Республики Казахстан.

На обширных акваториях заповедника в период миграции и линьки задерживаются огромное количество гусей, речных и нырковых уток, мелких пастушковых, куликов, чаек, журавлей-красавок и крачек. В регионе зарегистрирован 115 видов гнездящихся птиц. На озере Тенгиз находится самое северное место гнездования розовых фламинго (Красная Книга РК).

Табиғи байлықтары

Нұра ауданы Сарыарқаның батыс бөлігінде, қуаң дала және шөлейт белдемдерінде орналасқан. Жер қойнауында тас көмір, темір, марганец, мыс, қорғасын, мырыш, алтын, күміс, вермикулит, висмут, құрылыс материалдары кездеседі. Қазіргі уақытта мнай іздеу жұмыстары жүргізіліп жатыр.

Флора және фауна

Солтүстігінде итмұрын, қараған, тобылғы, қылқанбоз және тарақ селеу, бетеге, сұлыбас, жусан және қуаң дала белдеміне тән шөптер өседі; оңтүстік бөлігінде қара жусан, көкпек, бйырғын және шөлейтбелдемге бейімделген өсімдіктер басым. Өзен аңғарында, көл жағаларында әр түрлі шөптер мен астық тұқымдас өсімдіктер, қамыс, қоға өседі. Жабайы жануарлардан ақ бкен, арқар, елік, қасқыр, түлкі, қарсақ, борсық, ақ қоян, суыр, ақкіс, сасық күзен, атжалман, сарышұнақ, шақылдақ тышқан кездеседі. Өзен, көл маңында жабайы шошқа, ондатр, құстардан құр, тырна, дуадақ, үйрек, қаз, т.б. су құстары мекендейді.

Көлдерінде мөңке, оңғақ, лақа, торта, шортан, алабұға, аққайран т.б. балықтар бар.

Природные ресурсы

Территория района характеризуется относительно равнинным рельефом.

В пределах района насчитываются 504 озер и рек. По территории района протекают реки Нура, Куланотпес, Улькен Кунддызды, Кон-Керей и др.

Наиболее крупным горько-соленым водоемом является озеро Тенгиз. Протяженность озера 76 км., ширина доходит до 40 км. Общая площадь составляет 1560 кв.км.

Район богат такими полезными ископаемыми как залежи каменного угля и марганцевых руд, ведутся работы по разведке нефти.

Климат

Территория района находится в зоне умеренно теплого, засушливого климата, который характеризуется следующими особенностями: суровой, устойчивой зимой, жарким летом, резкими колебаниями температуры.

Климат района резко континентальный, сопровождающийся сухостью воздуха, малым количеством осадков.

Халқы

Жалпы халық саны 30562. Ауданда негізінен қазақтар (68 %), орыстар (15%), украиндар (6 %), белорустар (2 %), немістер (4 %), т.б. ұлт өкілдері (5 %) тұрады. Халық өте сирек қоныстанған.

Тығыздығы 1 шаршы км 0,8 адамнан келеді. Батыс бөлігінде одан да аз. Ірі елді мекендері: Баршын (1,4 мың адам), Кертінді (1,5), Көбетеі (1,6), Ахмет ауылы (1,7), Майоровка (1,8),

Инфрақұрылым

Аудана жерімен Астана - Киевка - Қарағанды, Осақаровка – Киевка-Баршын автокөлік жолдары өтеді. Жалпы жолдар ұзындығы 1094 км, оның республикалық маңыздағысы 185 км, облыстық маңыздағысы – 405 км және аудандық маңыздағысы – 504км.

Ауданның телекоммуникация желілері тұрақты республика аумағында және барлық елдермен телефон байланысын, компьютерлік байланысты қамтамасыз етеді.

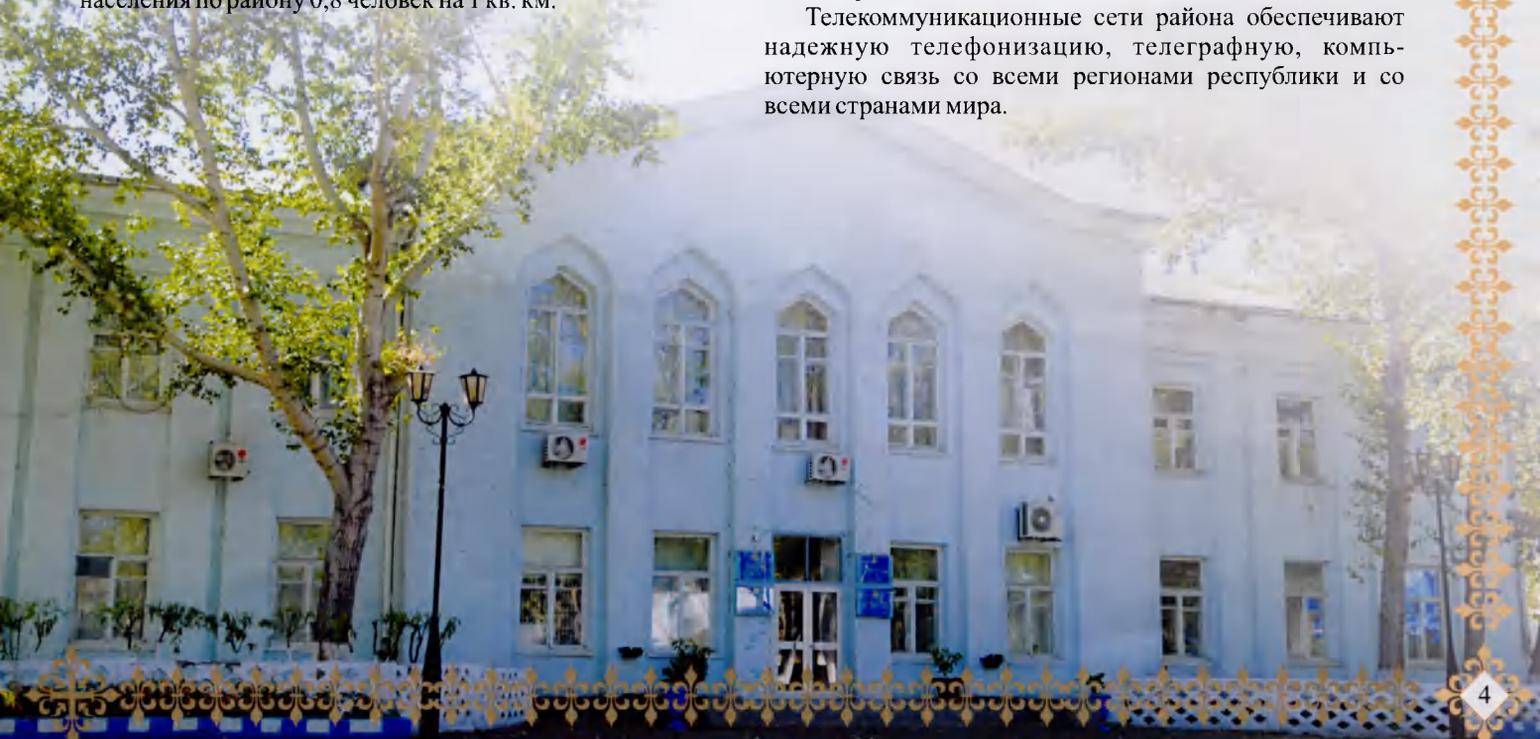
Население.

На территории района проживает 35 национальностей. Общая численность населения 30562 человек, в том числе по этническому составу: казахи – 68%, русские – 15%, украинцы – 6%, немцы – 4%, белорусы – 2%, другие – 5%. Средняя плотность населения по району 0,8 человек на 1 кв. км.

Инфраструктура.

Район имеет устойчивые автомобильные выходы во все соседние регионы, областной центр и в г.Астана. Протяженность автомобильных дорог общего пользования составляет 1094 км., из них республиканского значения – 185 км., областного значения – 405 км., районного значения – 504 км.

Телекоммуникационные сети района обеспечивают надежную телефонизацию, телеграфную, компьютерную связь со всеми регионами республики и со всеми странами мира.

Экономика

2008 жылдың 1 қаңтарына ауданда 1 жабық акционерлік қоғам, 48 мемлекеттік мекеме, 2 өндірістік кооператив, 40 жауапкершілігі шектеулі серіктестік тіркелген. Аудан экономикасы ауылшаруашылық бағытта, өнеркәсіптің тау кен және өңдеу салалары дамып келеді.

Өнеркәсіп

2007 жылда өнеркәсіп өнімдерінің көлемі 9949 млн теңгені құрады, бұл өткен жылға қарағанда 110,4 пайыз. Өнеркәсіптің негізгі бағыты марганец концентратын өндіру және көмір өндірісі. Ірі кәсіпорындар «Шұбаркөлкөмір» АҚ, «Халықаралық көмір технологиялары» ЖАҚ, «Казмарганец» кен басқармасының «Тур» руднигі, «Казхром» ТНҚ (марганец концентраты). 2007 жылы жалпы құны 6029 млн теңге тұратын 6098 мың тонна көмір өндірілді. Өндірілген марганец концентратының көлемі 259,8 мың тоннаны құрап, ақшалай мөлшері 1166,8 млн теңгеге жетті.

Сонымен қатар кокс өндірісі де қарқынды дамыды, «Сарыарқа спецкокс» ЖШС ті құрылды. 2007 жылдағы кокс өнімінің көлемі 182,9 мың тонна, ал ақшалай 1687,3 млн теңгені құрады.

Экономика

По состоянию на 1 января 2008 года в районе зарегистрировано 1 закрытое акционерное общество, 48 государственных учреждений, 2 производственных кооператива, 40 товариществ с ограниченной ответственностью.

Экономика района имеет сельскохозяйственную направленность, развиваются горнодобывающая и обрабатывающая отрасли промышленности.

Промышленность

Объем промышленной продукции за 2007 год составил 9949 млн.тенге или 110,4% к прошлому году. Индекс физического объема 116,6%.

Основной отраслью промышленности является горнодобывающая, добыча угля и марганцевого концентрата. Крупные предприятия отрасли АО «Шубарколь комир» (добыча угля), ЗАО «Международные угольные технологии» (добыча угля), рудник «Тур» Рудоуправления «Казмарганец» ТНҚ «Казхром» (марганцевый концентрат). Объем добычи угля в стоимостном выражении за 2007 год составил 6029,7 млн.тенге или 6098 тыс.тонн в натуральном выражении. Объем производства марганцевого концентрата в стоимостном выражении составил 1166,8 млн.тенге или 259,8 тыс.тонн в натуральном выражении.

Развивается обрабатывающая отрасль промышленности, производство кокса. Основным предприятием отрасли является ТОО «Сары арка спецкокс». Объем произведенного кокса в стоимостном выражении за 2007 год составил 1687,3 млн.тенге или 182,9 тыс.тонн.

Ауыл шаруашылығы

Нұра ауданы ірі астықты аудандардың қатарында. Облыс бойынша егістіктің 32,3 пайызы Нұра ауданының еншісінде. 2007 жылы егіс көлемі 205,8 мың гектарды құрады, алынған өнім көлемі 192,7 мың тонна. Орташа өнім гектарынан 9,4 ц/га. Сонымен қатар 140 гектар жерге картоп отырғызылып, 1767 тонна өнім алынды.

2008 жылы 208,9 мың гектар жерге егін себілді, бұл облыс бойынша егістіктің 29,3%.

Техникалық қамтылуы

2006 жылы ауданның ауыл шаруашылық субъектілері жалпы құны 311,1 млн теңге тұратын 5 комплекс, 14 комбайн, 1 «Пектус» тұқым тазартқышын сатып алды. 2007 жылы 443 млн теңгеге 2 себі комплексі, 47 комбайн сатып алынды.

2008 жылдың 7 айында жалпы құны 602,1 млн теңге тұратын 3 себу комплексі, 15 комбайн, 1 картоп жинайтын комбайн, 4 трактор, 4 аргентиналық «Pioneer-super-3», 50 сепкіш, 3 «Брант» сепкіштері сатып алынды.

Сельское хозяйство

Нуринский район традиционно считается одним из основных аграрных регионов области. Приоритетным в развитии земледелия района считается производство зерновых, его доля в областном производстве составляет – 32,3%

В 2007 году посевная площадь зерновых составила 205,8 тыс.га, валовой сбор составил 192,7 тыс.тонн. Средняя урожайность – 9,4 цент/га. Кроме этого выращено на 140 га 1767 тонн картофеля, с 40,3 га 704,2 тонны овощей.

В 2008 году засеяно зерновых на площади 208,9 тыс.га, что составляет 29,3% посевных площадей области.

Техническое обеспечение.

В 2006 году сельскохозяйственными организациями района приобретено на 311,1 млн. тенге 5 посевных комплексов, 14 зерноуборочных комбайнов, 1 семеноочистительный комплекс «Пектус».

В 2007 году на 443 млн. тенге 2 посевных комплекса, 47 зерноуборочных комбайнов.

А за 7 месяцев 2008 году на сумму 602,1 млн. тенге приобретено 3 посевных комплекса, 15 зерноуборочных комбайнов, 1 картофелеуборочный комплекс, 4 трактора, 4 аргентинские сеялки «Pioneer-super-3», 50 сеялок, 3 опрыскивателя «Брант».

Әлеуметтік сала

Ауданда 38 жалпы білім беретін мектеп, Қарағанды қаласындағы №3 кәсіптік-техникалық лицейдің филиалы, балалардың музыка мектебі, жасөспірімдердің спорт мектебі, балалар мен жасөспірімдердің шығармашылық үйі, аудандық Мәдениет үйі, 30 ауыл клубтары, 37 кітапхана. Сонымен қатар, орталық аурухана, 13 ауылдық дәрігерлік амбулатория, 5 фельдшерлік акушерлік пункт бар. «Қамқоршысыз қалған адамдарды күту және ұстау» мемлекеттік емес ұйымы және украин, орыс ұлттық мәдени орталықтары бар. Мемлекет қорғауындағы тарихи, мәдени, археологиялық ескерткішер саны.

Социальная сфера

В районе функционируют 38 общеобразовательных школ, филиал Карагандинского профессионально-технического лицея №3, детская музыкальная школа, детская юношеская спортивная школа, Дом детского и юношеского творчества, районный Дом культуры, 30 сельских клубов и 37 библиотек. А также имеется центральная районная больница, сельская участковая больница, 13 сельских врачебных амбулатории (СВА), 5 фельдшерско-акушерских пунктов (ФАП), 9 фельдшерских пунктов.

Действует НПО «По содержанию и уходу за одинокими и оставшимися без попечения пожилых людей», 2- национально-культурных центра- русский и украинский.

Под охраной государства находятся 92 исторических памятника археологии, архитектуры, культуры.

Шағын бизнес

Шағын кәсіпкерік саласында 983 бірлік тіркелген, онда 3851 адам жұмыс істейді, шығарылатын өнім көлемі 680 млн теңге, бюджетке төлем 27,8 млн теңге.

Жыл басынан «Розамонострой» және «Гүлдентур» ЖШС тіркелген және «Көкмө-лдір», «Жігер» ауыл тұтыну кооперативтері тіркелген.

Малый бизнес

В сфере малого предпринимательства зарег-истрировано-983 ед., численность занятых в малом бизнесе – 3851 чел., объем продукции -680 млн.тенге, объем платежей в бюджет составил 27,8 млн.тенге.

С начала 2008 года зарегистрировано предприятия малого бизнеса – ТОО «Розамонострой», ТОО «Гүлдентур» и 2 сельских потребительских кооператива «Коёмөд³», «Жигер».

«Шахтерское» ЖШС

Директоры - Прокоп Георгий Георгиевич

ЖШС «Шахтерское» аса ірі элиталы тұқым шаруашылығы. Ауылшаруашылығына жарамды жері 35,9 мың га.

2008 жылғы егін алқабы 26046 га (ал 2007 жылы – 23088, 2006 жылы 21 365 мың га құраған). Жыл сайын 10 мың га жер өңделеді.

2003 жылдан бастап элиталы-тұқым шаруашылығы шаруашылығын алған. Шаруашылықта бидайдың «Саратов 29», «Қарағанды 22», «Қарабалық 90» сияқты түрлері өсіріледі. Жыл сайын шаруашылық 10 мың тонна тұқым өндіреді, оның 1050-і элиталық және 9000 тонна 1,2,3 облыстың сұранысын қамтамасыз етеді.

2006 жылғы жалпы өнім 31166 тоннаны құраса, 2007 жылы – 41918 тонна өнімді гектарына 14,5 және 18,1 центнерден астық алынған. Өнімнің 2006 жылғы теңгеге шаққандағы бағамы – 547,7 млн теңгені құраса, 2007 жылы – 944,5 млн теңгенің өнімін шығарған.

«Шахтер» элиталық-тұқым шаруашылығы жер өңдеу мен игеруде алдыңғы қатардағы озық технологияларды пайдалануда.

2006 жылы «Шахтер» ЖШС ауылшаруашылығы саласындағы құрылымдарға 655 тонна көлеміндегі элиталық егінді арзандатылған бағамен сатса, дәл осындай көрсеткіш 2007 жылы 787 тонна, 2008 жылы 660 тоннаны құраған.

ТОО «Шахтерское»

Директор - Прокоп Г.Г.

ТОО «Шахтерское» крупное зерноводческое хозяйство, сельхозугодия составляют 35,9 тыс. га.

Посевная площадь в 2008г. составила 26046 га (в 2007г. - 23088, 2006г. - 21 365).

Ежегодно обрабатываются до 10 тыс. га паров. С 2003г. - элитно - семеноводческое хозяйство. Выращиваются семена пшеницы сортов «Саратовская 29», «Қарағандинская 22», «Қарабалықская 90». Ежегодно хозяйство производит 10 тыс. тонн семян, из них элитных 1050 тонн и 9000 тонн 1,2,3 репродукции для обеспечения потребностей области.

Валовый сбор зерновых в 2006г. составил - 31166 тонн, в 2007г. - 41918, при урожайности 14,5 и 18,1 ц/га соответственно. Выпуск валовой продукции в 2006г. - 547,7 млн. тенге, в 2007г. - 944,5 млн. тенге. С 2003г. элитно - семеноводческое хозяйство «Шахтерское» освоило передовую нулевую технологию возделывания и обработки земли. В 2006г. ТОО «Шахтерское» реализовало сельскохозяйственным структурам удешевленные элитные семена в объеме 655 тонн, в 2007г. 787 тонн, в 2008г. - 660 тонн.

«Отқанжар» ЖШС

Директоры: Отарбаев Қанат Жариясұлы

«Отқанжар» ірі малшаруашылығымен айналысатын жауапкершілігі шектеулі серіктестік, ауылшаруашылық жері 95,9 мың га құрайды.

Шаруашылықтың 2008 жылғы егін алқабы 5010 га құраған (2007 жылы – 3391, 2006 жылы – 5050 га). Жыл сайын 1,0 мың га жер тынайтылып өңделеді.

2003 жылдан бастап шаруашылық асылтұқымды зауыт дәрежесіне ие болып аса бағалы Қарғалы қойының тұқымын өсіріп дамытуда. Шаруашылықтағы жалпы қой саны 16,0 мың басқа жеткен.

2006 жылғы егіннің жалпы өнімі 1203 тонна, 2007 жылы 4351 тоннаны гектарына 306 және 8,6 центнерден алған. Егін өнімінің 2006 жылғы теңгеге шаққандағы бағамы 2208 млн теңге, ал 2007 жылы 108,7 млн теңгені құраған.

Асыл тұқымды «ОТҚАНЖАР» ЖШС-і облыс көлемінде жыл сайын 2000 бас асыл тұқымды қой сатады.

ТОО «Отқанжар»

Директор - Отарбаев К.Ж

ТОО «Отқанжар» крупное животноводческое хозяйство, сельхозугодия составляют 95,9 тыс.га. Посевная площадь в 2008г. составила 5010 га (в 2007 г.- 3391, 2006 Г.-5050.) Ежегодно обрабатываются до 1,0 тыс. га паров.

С 2003 года имеет статус племенной завод и развивает высокопродуктивный овец Каргалинской породы. Поголовья овец достигло на 16,0 тыс.голов.

Валовой сбор зерновых 2006 г. составил - 1203 тонн, в 2007г.- 4351, при урожайности 3,6 и 8,6 цн/га соответственно. Выпуск валовой продукции в 2006- 22,8 млн. тенге, в 2007г- 108,7 млн.тенге.

Племенное хозяйство ТОО «Отқанжар» ежегодно реализует до 2000 племенных овец внутри области.

«Индустриальный» ӨК

Төрағасы: Дильман Иван Флорианович.

«ИНДУСТРИАЛЬНЫЙ» ӨК аса ірі егін және картоп шаруашылығы. Ауылшаруашылығы жерінің көлемі 25,1 мың га құрайды

Шаруашылықтың 2008 жылғы егін алқабанан көлемі 16170 га, картоптыкі 72 га құраған (2007 жылы – 15540 және 72, 2006 жылы 15780 / 60). Жыл сайын 3,0 мың га жер өңделіп тынайтылады.

2006 жылдан бастап картоп өсіру мен айналысады. 2006 жылғы егіннің жалпы көлемі 10080 тонна, 2007 жылы 18788 тоннаны гектарына 6,4 пен 11,8 центнерден өнім алған. 2006 жылғы егіннің теңгеге шаққандағы бағамы 188,5 млн теңге, ал 2007 жылы 458,5 млн теңгені құраған.

«Индустриальный» Өк картоп шаруашылығы жылына 600 тонна картопты облыс сұранысына сай қамтамасыз етеді.

ПК «Индустриальный»

Председатель - Дильман И.Ф

ПК «Индустриальный» крупное зерновое картофелеводческое хозяйство, сельхозугодия составляют 25,1 тыс.га

Посевная площадь зерновых в 2008г. составила 16170 га, картофеля 72 га. (в 2007 г.- 15540 и 72, 2006 г.-15780 и 60.) Ежегодно обрабатываются до 3,0 тыс. га паров

С 2006 года занимается выращиванием картофеля Валовой сбор зерновых 2006 г. составил - 10080 тонн, в 2007г.- 18788, при урожайности 6,4 и 11,8 цн/га соответственно. Выпуск валовой продукции в 2006- 188,5млн. тенге, в 2007 г- 458,5 млн.тенге.

Картофелеводческое хозяйство ПК «Индустриальный» ежегодно реализует до 600 тонн картофеля внутри области.

«Пржевальское» ЖШС

Директор – Таттыбаев Ықсан Балтабайұлы

ЖШС «Пржевальское» 2004 жылдан бастап тұқым шаруашылығы, «Қарағанды-22», «Саратов-29» тұқымдарын өсіреді.

2006 жылы егіннің шығымдылығы гектарынан-9 ц., жалпы өнім 20,6мың тонна

2007 жылы егіннің шығымдылығы гектарынан -12ц., жалпы өнім 26,7 мың тонна болды

2007 жылы 1 репродукциялық 1200тонна, ал 2008 жылы 1330 тонна тұқым сатылды

Ауылшаруашылық техника саны 305,оның ішінде тракторлар-72, Бюллер-Верстали-2, комбайндер-65, сепкіштер-165, Морис Концепт-2

Шаруашылық ақырғы 5 жылда ауылдың әлеуметтік саласына 16 млн 500 мың теңге жұмсады, ал 2008 жылдың 5 айында негізгі капиталға инвестиция-130млн.теңге

ТОО «Пржевальское»

Директор - Таттыбаев Экан Балтабаевич

ТОО «Пржевальское» крупное зерноводческое хозяйство, сельхозгодия составляют 33,9 тыс.га.

Посевная площадь составила 20,1 тыс.га (в 2006 году -22,3 тыс.га), ежегодно обрабатывается до 5000 тыс.га паров

С 2004 года - семеноводческое хозяйство.

Выращивается семена « Саратовская -29», «Карагинская-22»

В 2006 году валовый сбор зерновых культур составила 20,6 тыс.тн., при урожайности 9,3 ц.га

В 2007 году-26,7 тыс.тн., урожайность- 12 ц.гаВ 2007 году реализовано 1200 тонн семян I репродукции

В 2008 году реализовано 1330 тонн семян I репродукции.

Количество сельхозтехники составила 305 шт., в том числе трактора -72, Бюллер-Верстали-2, комбайны-65, сеялки-165, Морис Концепт-2

Хозяйством за 5 лет вложено 16 млн. 500тыс.теңге в социальную сферу села и за 5 месяцев 2008 года 130 млн.теңге инвестиции в основной капитал.

«ҚАЙНАР» ЖШС

Директоры: Нызметов Сейітжанар Алышбекұлы

«ҚАЙНАР» ауданымыздағы аса егін және мал шаруашылығымен айналысатын жауапкершілігі шектеулі серіктестігі. Ауылшаруашылығы жерінің көлемі 101,1 мың га

2008 жыл ы егін алқабының көлемі 28000 мың га (2007 жылы – 27500, 2006 жылы 275000) құраған. Жыл сайын 5,0 мың га пар жер өңделіп тыңайтылады.

Шаруашылық 2004 жылдан бастап мүйізді ірі қара Әулиескөл тұқымын өсіреді. Шаруашылықтағы мүйізді ірі қараның жалпы саны 1,2 мыңға жетті.

Егін шаруашылығының жалпы өнімі 2006 жылы 303069 тонна, 2007 жылы 366000 тоннаны гектарына 11,0 және 13,3 центнерден өнім алған. 2006 жылғы егін өнімінің теңгеге шаққандағы бағамы 545,5 млн теңгені, ал 2007 жылы – 878,4 млн теңгені құраған.

«Қайнар» егін және мал шаруашылығымен айналысатын жауапкершілігі шектеулі серіктестігі егін өсіру мен жер өңдеу және оны пайдалануда алдыңғы қатарлы озық технологияларды пайдаланып, игеруде.

ТОО «Қайнар»

Директор- Нызметов С.А

ТОО «Қайнар» крупное зерновое животноводческое хозяйство, сельхозугодий составляют 101,1 тыс.га

Посевная площадь в 2008г. составила 28000 га (в 2007 г.- 27500, 2006 Г.- 27500.) Ежегодно обрабатываются до 5,0 тыс. га паров.

С 2004 года развивает высокопродуктивный крупнорогатый скот Аулиекольской породы. поголовья КРС достигло на 1,2 тыс.голов.

Валовой сбор зерновых 2006 г. составил - 30306 тонн, в 2007г.-36600, при урожайности 11,0 и 13,3 цн/га соответственно. Выпуск валовой продукции в 2006- 545,5 млн. тенге, в 2007 г - 878,4 млн.тенге. Зерновое хозяйство ТОО «Қайнар» внедряют передовую технологию возделывания и обработки земли.

*Нұрлы Нұраға қош келдіңіздер!
Добро пожаловать в Нуринский район!*

Наименование поселков и сел

поселок Киевка
поселок Шубарколь
село Акмешит
село Кертинды
село К.Мынбаева
село Карой
село Заречное
село Жараспай
село Щербаковское
село Изенды
село Пржевальское
село Майоровка
село Шахтерское

село Байтуган
село Кобетей
село Ахмет ауылы
село Баршино
село Тассуат
село Куланотпес
село Куланутпес
село Соналы
село Жанбобек
село Ткенекты
село Талдысай
село Балыктыколь